

Шаҳримизда қонун ҳужжатлари талабларига зид номли кўчалар ҳам мавжуд. Жумладан, Мирзо Улугбек туманидаги Шукур Бурҳонов линия берк кўчаси, Миробод туманидаги Костромская, Локомотив линия, Олмазор туманидаги Жонон, Серноводск, Лижний, Пенза, Пурга, Сергели туманидаги Гагарин поселкаси кўчаси; Яккасарой туманидаги Шота Руставели-2 вагон тор кўчаси, Янгиҳаёт туманидаги 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 3-А, 3-Б қурилиш ҳудуди мавзелари, Яшнобод туманидаги Виктор Сивец-1 берк, Железнодорожный-2, Орск каби кўча номлари. Яна номи бир нечта объект туридан иборат бўлган кўча номлари ҳам мавжуд. Жумладан, Бешқўрғон-1 тор, 1-берк кўча, Боткин-4 мулошили, 1-берк кўча, Қорасув-2, 3-берк кўча, Оқуй-2, 1-тор кўча, Чуқурсой-7 тор, 2-берк кўча ва бошқалар.

(4-5 саҳифаларда ўқинг)



Navoiy shoh ko'chasi



Kosmonavtlar shoh ko'chasi



Bobur ko'chasi

Анонс



ЛОКАЦИОН ФАРМАЦЕВТЛАР МАСЪУЛИЯТИ НИМАДА?



ЖАМГАРИБ БОРИЛАДИГАН ПЕНСИЯ НЕГА КЎРИНМАЙ ҚОЛДИ?



ИЛК СИАМ ЭГИЗАКЛАРИ ХИТойДА ДУНЕГА КЕЛГАН.

Пойтахтимизда

ЁНГИН ХАВФСИЗЛИГИ ХИЗМАТИ ОГОҲЛАНТИРАДИ!

Хонадонларда ва қайта таъмирланаётган турар жой биноларида ёнгин хавфсизлиги қоидаларига риоя қилинг. Ёнгин содир бўлмаслиги учун ёш болаларни уйда ёлғиз қолдирманг. Уларга иситиш мосламаларидан фойдаланишларига асло йўл қўйманг. Газ ва электр асбобларини ишлатиш қоидаларига қатъий риоя қилинг. Очиқ оловдан эҳтиёткорлик билан фойдаланинг, кўп ёнгинлар эҳтиётсизлик натижасида содир бўлишини унутманг! Уйдан чиқишдан олдин газ ва электр ускуналарини (плита, дазмол, телевизор ва бошқалар) ўчирилганлигини текшириб чиқинг. Ностандарт ва қўлбола сақлагичлардан (предохранитель) ҳамда вақтинча ўтказилган электр симларидан фойдаланманг. Ишлаб турган газ ва электр асбобларини назоратсиз қолдирманг, ёнгин чиққанда “101” рақамига қўнғироқ қилишни ёдда тутинг!

А.АХМЕДОВ,

Мирзо Улуғбек тумани ФВБ инспектори, катта лейтенант

БОР КУЧ ВА ҒАЙРАТИМИЗНИ АЯМАЙМИЗ!

Юртимиз тинчлиги ва осойишталигини сақлаш, жамоат хавфсизлигини, фуқароларнинг ҳуқуқларини таъминлаш борасида ички ишлар органларининг самарали фаолияти ҳал қилувчи ўрин эгаллайди. Янги Ўзбекистонни ривожланган давлатлар қаторидан жой олишида, унинг халқаро майдондаги обрўси ва нуфузини оширишда, мамлакатимизда ҳуқуқ-тартибот ва қонунийликни мустаҳкамлашда ички ишлар органлари ҳар бир ходими масъулдир.

Мазкур тизим учун профессионал кадрларни тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тизимини самарали ташкил этиш, ходимларнинг касбий, жанговар-жисмоний тайёргарлиги, ҳуқуқий онги ва маданиятини юксалтириб бориш, уларни қабул қилинаётган қонун ҳужжатларидан хабардорлик даражасини ошириш, улар томонидан янги норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни амалда қўллаш бугунги кундаги энг муҳим вазифалардан ҳисобланади.

Ички ишлар органлари фаолияти самарадорлигини ошириш ва уни такомиллаштириш борасида амалга оширилаётган ислохотларнинг навбатдаги босқичи сифатида Ўзбекистон Республикаси Президентининг жорий йил 20 январдаги “Ички ишлар органларини халқчил профессионал тузилмага айлантириш ва аҳоли билан янада яқин ҳамкорликда ишлашга йўналтириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги қарорининг имзолаганлиги муҳим воқеалардан бири бўлди.

Соҳа ходимларини аҳолининг ишончли ҳимоячиси сифатида халқчил профессионал тузилмага айлантириш, уларнинг фуқаролар, жамоат ташкилотлари ҳамда кенг жамоатчилик билан яқин ҳамкорликда, ўзаро ишонч ва ҳамжиҳатлик руҳида ишлашини таъминлаш, маҳаллалар, аҳоли турар жойлари ва бутун юртимизда қонун устуворлиги, тинчлик-осойишталикни янада мустаҳкамлаш мақсадида тасдиқланган “Ички ишлар органлари ходимларининг касбий маданият ва хизмат интизоми кодекси” ходимларни “Инсон қадрини учун” тамойили асосида давлатнинг юксак маънавий-ахлоқий фазилатларга эга, ўз бурчига содиқ, ватанпарвар ва халқпарвар вакили этиб тарбиялаш орқали аҳолининг чинакам розилигига эришиш кўзда тутилган.

Шунингдек, ички ишлар органлари ходимларида хизмат вазифаларига ҳалол, виждонан, Ватан ва халқ олдидаги бурчини чин дилдан ҳис этган ҳолда, юксак масъулият билан ёндашиш, жамиятда умумэтироф этилган одоб-ахлоқ нормаларига сўзсиз амал қилиш туйғусини шакллантиришга эътибор қаратилади.

Бундан ташқари, мазкур ҳужжатда ходимларнинг хизматга қабул қилинишидан то интизомий жазога тортилиб, ишдан бўшатилишигача бўлган барча чора-тадбирлар аниқ-равшан белгилаб берилган. Шундан келиб чиққан ҳолда, осойишталик посбонлари улкан шижоат билан хизмат қилиб, Янги Ўзбекистонни барпо этиш ҳамда меҳнатсевар халқимизнинг ишончини қозониш йўлида бор куч ва ғайратимизни аямаймиз!

Дилмурод МИРСАДИКОВ,

Учтепа тумани Ички ишлар органлари фаолиятини мувофиқлаштириш бошқармаси бошлиғи, полковник



Яқинда “Ўзбекистон” нашриёт-матбаа ижодий уйида “Жаҳолатга қарши маърифат” шиори остида радикаллашув, диний экстремизм, терроризм, “оммавий маданият”, ахборот хуружлари, гиёҳвандлик ва бошқа таҳдидларни олдини олишга қаратилган давра суҳбати бўлиб ўтди. Ушбу тадбирда Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги дин ишлари бўйича қўмитанинг Шайхонтохур туманидаги бош мутахассиси Раҳмиддин Турганов, Шайхонтохур тумани бош имом-хатиби Собиржон қори Рустамов сўзга чиқди. Маърузачилар ўз сўзларида ҳар қандай радикаллашувга, ёшларимиз онгини бузғунчи ёт ғоялар билан заҳарлашга, диндан сиёсий мақсадларда фойдаланишга, маърифат ўрнини жаҳолат эгаллашига йўл қўймаслик ҳақида ўз фикр ва мулоҳазаларини билдирдилар. Қизгин баҳс ва мунозара шаклида ўтган давра суҳбатида муқаддас динимизнинг инсонпарварлик моҳияти, фарзандларимизни миллий ва умумбашарий қадриятлар руҳида тарбиялаш бўйича корхона ва ташкилотларда, оила, маҳалла ва таълим масканларида олиб бориладиган тарғибот ва ташвиқот ишларини янада кучайтириш зарурлиги ҳақида ўзаро фикр алмашилди.



ROST24.UZ: “ЙИЛ ТАНЛОВИ - 2022”

Ўтган ҳафтанинг эсда қоларли тақдироти Rost24.uz — “Йил танлови - 2022” бўлди. Тадбир борасида эътирофлар ҳам, эътирозлар ҳам етарли. Деярли соҳага алоқадор бўлганларнинг ҳаммаси “Йил танлови — 2022” голиблари рўйхатини ҳафта давомида ёдлаб ҳам олди. Биз голибларга тўхталмоқчи эмасмиз. Рўйхатда муносиб голиблар билан бирга “наҳотки, нима учун” деган ҳайратларга сабаб бўлганлар ҳам бор. Айниқса, ташкилотчиларнинг “Матонатли аёл” номинацияси бўйича баҳс-мунозаралар тинмаяпти. Бир тарафдан эътирозлар ҳам ўринли. Фарзанд доғида куйиб ўтирган онага қарсақ чалиш... мантиқан тўғри эмас. Аммо масаланинг бошқа бир томони борки, бу бироз оғриқли. Журналистлар халқ билан, унинг дард-у муаммолари билан яқинми? Уларга қандай ёрдам бера олаёпти? Саҳнадан туриб “икки дунёси бир менга энди”, деган аёлнинг изтиробларига биз қанчалик шерикмиз... Номинация нотўғри таъсис этилгандир, аммо Rost24.uz ўша куни бир аёл фожиаси мисолида тутган кўзгуси журналистман деганни бир қалқитди.

СУҒУР КУНИ

Суғур куни - бу Америка Қўшма Штатлари ва Канадада ҳар йили февралнинг иккинчи санасида нишонланган байрам. Айнан, шу куни маҳаллий метеоролог - суғурларга аталган фестиваллар бўлади. Ушбу ноодатий фестивалга турли мамлакатлардан сайёҳлар ташриф буюради. Фестивалда суғурнинг хатти-ҳаракатидан қишининг яна қанча давом этишини тахмин қилиш аънаанага айланган. Агар жонивор инидан чиққан пайт ҳаво булут бўлса, у ўзининг соясини кўрмайди ва уясини осонгина тарк этади. Бу эса қиш узоқ давом этмаслигини, тез кунда баҳор кириб келишини аңлатади. Аксинча, ҳаво қуёшли бўлса, суғур ўз соясини кўриб, инига кириб кетади. Бу - қишининг яна бир неча ҳафта давом этишидан дарак берар экан.

Бу кунга атаб, “Суғур куни” фильми суратга олинган. Комедия жанридаги ушбу фильм АҚШ ва Канаданинг ўзида 71 миллион доллар ишлаб топган. Америка кино санъати институтининг фэнтези жанридаги энг яхши фильмлар ўнталиги рейтингда “Суғур куни” картинаси саккизинчи ўринда қайд этилган.

Мақоламиз шунчаки қизиқарли ва ноодатий байрам ҳақида эслатма. Қишининг қандай ўтиши, эрта баҳорнинг башорати - суғур ёки бошқа жонзотнинг инидан қачон чиқишига қараб белгиланмайди. Суғурлар, айнан, иккинчи феврални пойлаб инидан чиқишмайди, балки эртароқ балки кечроқ чиқиши ҳам мумкин. Умуман олганда, уларнинг қачон “уйини” тарк этиши ҳаво ҳароратига боғлиқ бўлиб, совуқ ҳаво чекинмагунча улар ухлашда давом этаверади. Балки, суғурлар иккинчи февралдан олдин ҳам инидан чиқишар. Ҳаммаси одил табиатнинг ҳукми билан! Айтмоқчи бўлганимиз, февралнинг иккинчи санасида йўлингиз Америка ёки Канадага тушиб қолса, ушбу тадбирда албатта иштирок этинг, ёқимтой жониворнинг ҳаракатларидан баҳраманд бўлинг.





LOCATION:

ФАРМАЦЕВТЛАР МАСЪУЛИЯТИ НИМАДА?

Дорихона! Бугун шаҳарнинг қайси кўчасига кирманг, камида иккита “аптека” бор. Албатта, бу ҳолат яхши. Аввалгидек дори излаб кўшни маҳалла ёки туманга югурмайсиз, унисиди йўқ бўлса, бунисидан керакли дорини топиб олаверасиз.

Бугунги кунда ҳатто онлайн фаолият юритадиган дорихоналар ҳам бор. Уларнинг қулайлиги ҳақида гапирмасак ҳам бўлади. Чунки асосий мавзу бу эмас. Бугун биз ижодий жамоамиз билан Чилонзор туманида жойлашган бир қатор дори сотиш дўконларида бўлдик. Бизни қизиқтирган савол эса “Фақат рецепт билан сотиш мумкин бўлган дори воситалари қонунда белгиланган тартибда сотилаётми?”

Амалдаги қонунчиликка мувофиқ рецептсиз бериш мумкин бўлмаган дори воситаларини сотган тадбиркорларга таркибиди кучли таъсир қилувчи ва психотроп моддалар, гиёҳвандлик воситалари мавжуд бўлмаган, рецепт билан бериладиган дори воситаларини рецептсиз сотиш базавий ҳисоблаш миқдорининг беш бараваридан ўн бараваригача жаримага сабаб бўлади. Таркибиди кучли таъсир қилувчи моддалар мавжуд бўлган дори воситаларини рецептсиз сотиш эса базавий ҳисоблаш миқдорининг уч баравари миқдориди жарима

ма, икки йил ахлоқ тузатиш ишлари ёки уч йиллик қамоқ жазосига сабаб бўлади. Дорихоналар мунтазам равишда бундай қонунбузарликни содир этиб келган тақдирда, бу ҳолат лицензия талаблари ва шартларининг қўпол равишда бузилиши ҳисобланиб, лицензиянинг амал қилиши белгиланган тартибда тўхтатилишига олиб келади.

Биз ижодий гуруҳимиз билан пойтахтимиздаги айрим дорихоналардаги бу борадаги мавжуд вазиятни ўрганишга қарор қилдик. Илк кирган дорихонамиз фармацевти шахсини таништиришдан ва биз сўраган рецептсиз дорилар номларини санаб беришдан қатъий бош тортиди. Унинг асосий кўрсатган важи эса: “юқоридагилардан рухсатсиз ҳеч қандай маълумот бера олмаслиги” бўлди. Ноилож кейинги дорихонага кирдик ва у ерда ҳам жавоб шу бўлди. Бу орада Тиббиёт академиясида ўқийдиган дарсдан сўнг дорихонада ишлайдиган танишимдан ёрдам сўраб ёзган хабаримга жавоб келганини кўриб кўзларим қувонди. Ҳартугул дорихонага кириб қайси дорини сўрашни билиб олдик. Биз сўраган дори воситалари асосан антипсихиотик

Дунёдаги биринчи дорихона VIII асрда Араб халифалигининг пойтахти Бағдодда пайдо бўлган. Европада шунга ўхшаш муассасалар XI асрда Кордова ва Толедода, кейин эса бошқа штатларда очилган.

яъни нейролептик турдаги препаратлар эди. Бу дори воситалари асосан шизофрения каби психотик бузилишлар мавжуд бўлган касалларда қўлланилади. Умуман шу гуруҳга кирувчи дори воситаларини қўллашда тана ҳарорати, мушакларнинг ригидлиги, руҳий ҳолатлар, вегетатив бузилишлар хусусан, ностабил пульс, ар-

териал босим, тахикардия, юрак аритмияси каби клиник кўринишларни ўз ичига олувчи хавфли нейролептик синдром ривожланиши мумкин. Яна шунга таъкидлаш жоизки, бу препаратларни қабул қилишда жигар фаолиятининг етишмовчилиги бўлган беморларда алоҳида эҳтиёткорлик талаб этилади. уйқу-

Дорихонада тўсатдан касал бўлиб қолган ёки бахтиз ҳодисага учраган кишиларга тез тиббий ёрдам ҳам кўрсатилади.

ХИХ асрнинг II ярмида Ўзбекистоннинг баъзи шаҳарларида ташкил этилган госпитал ва лазаретлар қошида дорихоналар бўлган. Биринчи расмий дорихона 1874 йил май ойида Тошкент шаҳрида маҳаллий аҳоли маблағи ҳисобига очилган.

ХИХ асрнинг II ярмида Ўзбекистоннинг баъзи шаҳарларида ташкил этилган госпитал ва лазаретлар қошида дорихоналар бўлган. Биринчи расмий дорихона 1874 йил май ойида Тошкент шаҳрида маҳаллий аҳоли маблағи ҳисобига очилган.

Кундан-кунга турли таҳдидлар ошиб бораётган бир даврда бизнинг бу даражада лоқайдликка берилишимиз турли жиноятларнинг келиб чиқишига замин яратмоқда. Айниқса, ёшлар ва вояга етмаган ўсмирлар орасидаги ҳуқуқбузарликларнинг аксарияти турли дори воситалари билан боғлиқлигини ҳисобга олсак, бундай мавзулар ҳар биримизни жиддий ташвишга солади. Ижодий жамоамиз билан мавжуд муаммони кўрсатиб бердик. Хулоса эса ўзингиздан.

Johnson & Johnson компанияси 1887 йилда АҚШда ака-ука Жонсонлар томонидан ташкил этилган. Дунё бўйлаб 250дан ортиқ шуъба корхоналарига эга бу ҳолдинг дори воситалари, санитар-гигиеник маҳсулотлар ва тиббий ускуналар ишлаб чиқаради.

Германиянинг Баер компанияси 1863 йилда ташкил этилган. Компания бир вақтлар, ҳали тақиқ ўрнатилмаган даврда героин моддасини дори сифатида сотувга чиқарган. Бундан ташқари, компания аспириин ишлаб чиқарганда ҳам шов-шувларга сабаб бўлган.

Соғлиқни сақлаш вазирлиги

Умида ҲАҚБЕРДИЕВА



Долзарб мавзу



Замонавий шаҳар – бу мураккаб механизмдир. У кўплаб кўчалар, бинолар, мавзе ва массивлар, шунингдек, майдон ва хиёбонлардан иборат. Ахборот технологиялари ривожланган бугунги кунда бирор манзилни топиб бориш қийинчилик туғдирмайди. Яъни ўзингизга қулай бўлган илова орқали локация манзилни белгиласангиз кифоя. Аммо белгиланган ўша манзилда чалкашликлар бўлса-чи? Дейлик, бир шаҳарнинг ўзида бир хил номдаги кўчалар мавжуд бўлса, бундай ҳолатда, албатта, илова орқали тўғри манзилни топиш биров мушкул бўлади.

Географик объектларни номлаш ва қайта номлаш масалалари бўйича Тошкент шаҳар комиссиясининг масъул котиби Гулноз Гаффорова бу соҳада амалга оширилган ишлар хусусида маълумот берди:



– 2021 йил давомида Тошкент шаҳар ҳокимлиги ҳузуридаги Рақамли ривожланиш департаменти шаҳар хизматлари билан биргаликда Тошкент шаҳрида мавжуд 5 мингдан ортиқ маҳалла, кўча, майдон ва

бошқа аҳоли пунктларининг таркибий қисми ҳисобланган географик объектларни хатловдан ўтказди. Хатлов натижасида Тошкент шаҳрида 900 дан ортиқ номсиз кўча, 100 дан ортиқ такрорий номга эга кўча, кўплаб номи «Географик объектларнинг номлари тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни талабларига жавоб бермайдиган объектлар мавжудлиги аниқланди.

Географик объектларнинг умумий муаммоси – бу уларнинг чегаралари, яъни бир объект қаердан бошланиб, қаерда тугаши аниқ эмаслиги, объектларнинг турлари тушунарли сабабларга кўра ўзгартирилганлиги. Дейлик, дастлаб ўз функционал жиҳатидан «кўча» бўлган объектлар ҳам «тор кўча» деб аталиб кетган. Асосий кўчанинг номи ўзгартирилиши муносабати билан, ушбу кўчага боғлиқ бўлган тор, берк ва муюлиш кўчаларнинг номларини ўзгартиришсиз қолдирилиши ва янги кўча номига мувофиқлаштирилмаслиги ҳам бир муаммо.

Кўп йиллар давомида ҳудудий комиссияларнинг фаолияти етарли даражада ташкил этилмаганлиги, комиссия таркибига мутахассислар ва тегишли соҳа экспертлари жалб этилмаганлиги, янги объектларга номлар ўз вақтида берилмаслиги, объектларнинг номлари такрорланмаслиги юзасидан таҳлиллар амалга оширилмаслиги, объектлар номлари ўрнатилган тартибда давлат экспертизасидан ўтказилмаслиги, географик объектлар номларининг ягона, актуал ва нормаллаштирилган маълумотлар базаси мавжуд эмаслиги, ҳудудий комиссиялар ўртасида ўзаро ҳамкорлик ва мувофиқлаштириш ишлари йўлга қўйилмагани пойтахтимизда бир хил номдаги кўчалар пайдо бўлишига олиб келган.

Айрим ҳолларда Қонуннинг 4-моддаси нотўғри талқин қилинган ва фақатгина тегишли туман доирасида номлар такрорланмаслиги тегиштирилган. Ваҳоланки, Қонуннинг юқоридаги моддасида «бир туман, шаҳар доирасидаги, таркибида туманлар мавжуд бўлган шаҳар ёки

аҳоли пункти доирасидаги бир неча турдош географик объектларга» айнан бир хил ном берилишига йўл қўйилмаслиги белгиланган.

Бунинг оқибатида шаҳримизда 2 тадан Ал-Хоразмий (Шайхонтоҳур ва Чилонзор туманлари), Белтепа (Сергели ва Шайхонтоҳур туманлари), Ибрат (Учтепа ва Янгиҳаёт туманлари), Илдам (Шайхонтоҳур ва Олмазор туманлари), Маҳтумқули (Шайхонтоҳур ва Мирзо Улуғбек туманлари), Найман (Учтепа ва Янгиҳаёт туманлари), Олтинкўл (Чилонзор ва Миробод туманлари), Хулқар (Олмазор ва Мирзо Улуғбек туманлари), Чарогон (Сергели ва Мирзо Улуғбек туманлари); 3 тадан Бахт (Яккасарой, Юнусобод, Шайхонтоҳур туманлари), Бирлик (Шайхонтоҳур, Сергели, Олмазор туманлари), Боғистон (Юнусобод, Учтепа, Чилонзор туманлари), Дўстлик (Олмазор, Сергели, Янгиҳаёт туманлари), Ёшлик (Учтепа, Юнусобод, Янгиҳаёт туманлари), Истиклол (Яшнобод, Янгиҳаёт, Олмазор туманлари), Улуғбек (Яшнобод, Юнусобод, Шайхонтоҳур туманлари), Фаровон (Учтепа, Шайхонтоҳур, Янгиҳаёт туманлари) номлари такрор ҳолда қўлланилган.

Такрорий номлар фуқароларга, тез ёрдам, фавқулодда вазиятлар хизматларига аниқ манзилни топиб боришда ноқулайликларни келтириб чиқаряпти, почта бўлими ишига ҳам халақит бермоқда. Сайлов жараёнини ташкил этишда ҳам бир хил манзиллар қийинчилик туғдирди.

Шу билан бир қаторда, Қонун ҳужжатлари талабларига зид номли кўчалар ҳам мавжуд. Жумладан, Мирзо Улуғбек туманидаги Шукур Бурҳонов линия берк кўчаси; Миробод туманидаги Костромская, Локомотив линия; Олмазор туманида-

ги Жонон, Серноводск, Лижний, Пенза, Пурга; Сергели туманидаги



Гагарин поселкаси кўчаси; Яккасарой туманидаги Шота Руставели-2 вагон тор кўчаси; Янгиҳаёт туманидаги 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 3-А, 3-Б қурилиш ҳудуди мавзелари, Яшнобод туманидаги Виктор Сивец-1 берк; Железнодорожный-2, Орск каби кўча номлари. Яна номи бир неча объект туридан иборат бўлган кўча номлари ҳам мавжуд. Жумладан, Бешкўрғон-1 тор, 1-берк кўча, Боткин-4 муюлишли, 1-берк кўча, Қорасув-2, 3-берк кўча, Оқуй-2, 1-тор кўча, Чуқурсой-7 тор, 2-берк кўча ва бошқалар.

Бугунги кунда географик объектларни номлаш ва қайта номлаш масалалари бўйича Тошкент шаҳар ва туман комиссияларининг иш фаолияти қонунчилик ҳужжатлари асосида танқидий кўриб чиқилиб, комиссиялар таркиби, Регламентига ўзгартиришлар киритилди ҳамда комиссиялар фаолиятини тизимли йўлга қўйиш бўйича амалий чоралар белгиланиб, уларнинг иш фаолияти тўлиқ назоратга олинди.

Шаҳар ҳудудидаги географик объектлар номларини тартибга келтириш мақсадида, Тошкент шаҳар комиссияси масъуллари туманларга чиқиб, ҳудудий комиссия аъзолари, ҳоким маслаҳатчилари, топографлар, Маҳалла, Ободонлаштириш, Маънавият бошқармалари масъуллари, маҳалла раислари иштирокида йиғилишлар ўтказиб, туманларда аниқланган камчиликлар-

ни биргаликда муҳокама қилиб, уларни бартараф этиш бўйича тегишли чоралар кўриш юзасидан аниқ кўрсатма ва тавсиялар бериб, топонимика соҳасига оид тақдиротлар ўтказишди.

Шаҳар комиссияси туман комиссиялари билан биргаликда бир ҳудуд доирасида номлари такрорланган, қонун ҳужжатлари талабларига зид географик объектларни белгиланган тартибда қайта номлаш, давлат экспертизасидан ўтказиш, тегишли қарорларни қабул қилиш ҳамда Географик объектларнинг номлари давлат реестрига тўлиқ киритиш юзасидан тегишли чоралар кўрмоқда. Бектемир, Мирзо Улуғбек, Сергели, Яшнобод туманлари ҳудудига Тошкент вилоятдан қўшилган такрорий номга эга 28 та маҳалла, Олмазор, Учтепа, Сергели, Юнусобод, Яшнобод, Янгиҳаёт туманларида такрорий номли 9 та маҳалланинг номи ўзгартирилди ва Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши томонидан тасдиқланди.

Куни кеча Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгашининг “Тошкент шаҳридаги айрим географик объектларни номлаш ва қайта номлаш тўғрисида”ги қарори эълон қилинди. Унга кўра, Тошкент шаҳридаги Бектемир, Мирзо Улуғбек, Миробод, Сергели, Чилонзор, Шайхонтоҳур, Яккасарой, Яшнобод тумани ҳокимликларининг туманлардаги айрим номсиз географик объектларни номлаш, такрорий, қонун ҳужжатлари талабларига зид номли ҳамда жойлашуви қайта кўриб чиқилиши натижасида номи ўзгараётган географик объектларни қайта номлаш, географик жойлашуви аниқлик киритилаётган ўз номида қолаётган объектлар тўғрисидаги 600 га яқин таклифлари Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгашининг қарори билан тасдиқланди. Олмазор, Учтепа, Янгиҳаёт туманларидаги 300 дан ортиқ географик объектларни номлаш ва қайта номлаш бўйича таклифлар ҳам Кенгашининг навбатдаги сессияларига киритилиши кўзда тутилган.

Тошкент шаҳар ҳокимлиги ҳузуридаги Рақамли ривожланиш департаменти Топонимика бўлими бошлиғи Анвар Жабборов қарор доирасида амалга ошириладиган ишлар ҳусусида маълумот берди.



– Пойтахтимиздаги кўча номлари билан боғлиқ камчиликларни бартараф этиш мақсадида катта ишлар амалга оширилди.

Номсиз кўчаларни номлаш, такрорий, қонун ҳужжатлари талабларига



рига зид номли ҳамда жойлашуви қайта кўриб чиқилиши натижасида номи ўзгараётган географик объектларни қайта номлаш жараёнида кўчаларнинг турлари, географик жойлашуви аниқланди ва ўрнатилган тартибда таклифлар Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгашига тақдим этилди. Кенгашбу таклифларни қўллаб-қувватлади ва Бектемир, Мирзо Улуғбек, Миробод, Сергели, Чилонзор, Шайхонтоҳур, Яккасарой, Яшнобод туманлари ҳокимликларининг туманлардаги айрим номсиз географик объектларни номлаш, такрорий, қонун ҳужжатлари талабларига зид номли ҳамда жойлашуви қайта кўриб чиқилиши натижасида номи ўзгараётган географик объектларни қайта номлаш, географик жойлашуви аниқлик киритилаётган ўз номида қолаётган объектлар тўғрисидаги 600 га яқин таклифлари Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгашининг қарори билан тасдиқланди. Олмазор, Учтепа, Янгиҳаёт туманларидаги 300 дан ортиқ географик объектларни номлаш ва қайта номлаш бўйича таклифлар ҳам Кенгашининг навбатдаги сессияларига киритилиши кўзда тутилган.

Номсиз кўчалар номлангани, такрорий номли кўчалар қайта номлангани натижасида ушбу кўчаларда мавжуд кўчмас мулк объектлари манзиллари Вазирлар Маҳкамасининг 2018 йилдаги 1010-сонли қарорига асосан мувофиқлаштирилди. Бу эса, ўз навбатида, фуқароларга, тез ёрдам, фавқулодда вазиятлар хизматларига аниқ манзилни топиб бориш имкониятини яратади.

Айтиш жоизки, такрорий номларни ўзгартириш масаласи бир мунча мураккаб масала. Сабаби, маҳаллий аҳоли бир неча йиллар давомида яшаб келган кўчасининг номини ўзгартиришга эътироз билдиради. Бу борада ҳудудларга чиқиб, аҳоли ўртасида тушун-

тириш ишлари олиб борилди. Хусусан, жойнинг тарихий аҳамияти, миллий қадриятларимиз ва халқимизнинг ўзига хослиги билан боғлиқ номлар бериш маъқуллиги, қисқартма сўз, рақам билан номлаш Қонунга зидлиги тушунтирилди.

Фуқаролар ва жисмоний шахсларга тегишли кўчмас мулк объектлари манзиллари ўзгартирилиши ҳеч қандай ноқулайлик яратмайди, чунки Миграция ва фуқароликни расмийлаштириш (халқ тилида паспорт стол) бўйича туман бўлимларининг, Коммунал хизматларнинг электрон тизимлари кадастр маълумотлар базасига интеграция қилинган.

Кадастр органлари ўз маълумотлар базасига кўча номлари ўзгариши билан боғлиқ тегишли ўзгартиришларни киритган тақдирда, юқорида кўрсатилган ташкилотларнинг манзилларига оид маълумотлар онлайн равишда янгиланади. Бу ҳақда маҳаллий аҳоли Тошкент шаҳар ҳокимлигининг Матбуот хизмати томонидан ишлаб чиқилган махсус видеоролик орқали тўлиқроқ маълумотга эга бўлиши мумкин. (<https://youtu.be/ivcb3DmGHqU>)

Шу билан бирга, маҳаллий аҳолининг жамият ва давлат ишларини бошқаришда иштирок этиш имкониятларини кенгайтириш мақсадида, Рақамли ривожланиш департаменти томонидан Тошкент шаҳар ҳудудига жойлашган географик объектларга ном бериш ва уларнинг номларини ўзгартиришда маҳаллий аҳолининг фикрини инобатга олишга мўлжалланган махсус “geonom.tashkent.uz” веб-сайти тест режимида ишга туширилди. Овоз бериш жараёнида иштирок этиш учун 18 ёшга тўлган бўлиши ҳамда Тошкент шаҳрида доимий ёки вақтинча рўйхатдан ўтган бўлиши талаб этилади. Электрон онлайн-сўров “бир фуқаро – бир овоз” тамойили асосида ўтказилади.

Шоҳида ЗУФАРОВА,
тайёрлади

Юнусобод ва Миробод туманларидаги Бўзсув кўчалари



МАЪМУРИЙ СУД ИШ ЮРИТУВИНИ ЯНАДА ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ЙЎЛИДА

Жамиятда адолат ва қонун устуворлиги тамойилларини мустаҳкамлаш, судлар фаолияти самарадорлиги ва одил судлов сифатини ошириш Президентнинг жорий йил 16 январдаги “Одил судлов фаолиятини амалга оширишни самарали ташкил этиш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ҳамда “Одил судловга эришиш имкониятларини янада кенгайтириш ва судлар фаолияти самарадорлигини оширишга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги Фармонларида ўзининг амалий ифодасини топди.

Бунда “Янги Ўзбекистон – янги суд” тамойили доирасида аҳолининг одил судловга эришиш имкониятларини янада кенгайтириш суд-ҳуқуқ тизимини ислоҳ қилишни жадаллаштиришни, соҳага илғор халқаро стандартларни жорий этиш борасидаги ислохотларга алоҳида тўхталиб ўтилган.

Хусусан, адолатли суд қарорлари қабул қилинишига эришиш орқали халқнинг, шу жумладан, тадбиркорларнинг суд тизимига бўлган ишончини мустаҳкамлаш, ҳар бир шахс суд ва судьялар сиймосида ўзининг ишончли ҳимоячисини кўришига эришиш билан бирга, суд қарорларининг қатъий ижросини таъминлаш, бу борада давлат органлари ва маҳаллий ҳокимликларнинг масъулиятини ошириш, стратегия доирасида одил судловни таъминлашнинг устувор вазифалари сифатида белгиланди.

Бу борада фуқаролар ҳамда тадбиркорларга ўз ҳуқуқ ва қонуний манфаатларини судларда ҳимоя қила олиши учун барча имкониятларни яратиш, суд ишларини юритишда тортишув ва тарафларнинг тенглиги тамойилларини тўлақонли рўёбга чиқариш, судларнинг ҳолислигини амалда таъминлашга қаратилган қонунчиликни такомиллаштирилади. Судлар фаолиятини тўлиқ рақамлаштирилиб, суд мажлисларида масофадан туриб иштирок этиш имкониятларини кенгайтирилади.

Судьяларнинг мустақиллиги ва дахлсизлиги кафолатларини кучайтириш, суд қарорларининг қатъий ижросини таъминлаш, бу борада давлат органлари ва маҳаллий ҳокимликларнинг масъулиятини ошириш ҳам белгиланди.

Бундан ташқари, “Маъмурий суд иш юритувини такомиллаштириш концепцияси”ни ишлаб чиқиш ҳам мазкур вазифалардан бири сифатида 2023 йил ноябрь ойига қадар белгиланиб, унда маъмурий органлар билан фуқаролар ва тадбиркорлар ўртасидаги барча низоларни хатловдан ўтказиб, судловга тааллуқлилигига оид қоидаларни такомиллаштириш, маъмурий суд иш юритуви принципларини танқидий ўрганиб, оммавий-ҳуқуқий муносабатларнинг мазмун-моҳиятини акс эттирувчи принципларни киритиш назарда тутилган.

Шунингдек, маъмурий суд иш юритувида даъво институтини киритиб, маъмурий органлар устидан бериладиган даъво турларини аниқ белгилаш, фуқаролар ва тадбиркорларнинг маъмурий ҳужжатга бўлган ишончини ҳимоя қилиш тизимини танқидий ўрганиб, етказилган зарарни ундириш тартибини аниқлаштириш, маъмурий судлар фаолиятига ҳуқуқи бузилган фуқаро – аризагининг хоҳишига кўра экстерриториал судловга тегишлилик механизмининг жорий этишни белгилаш лозимлиги кўрсатилган.

Зеро, мамлакатимизда инсон ҳуқуқ ва эркинликлари, шаъни, қадр-қиммати, қонуний манфаатларини адолатли таъминлаш ислохотларнинг бош мақсади этиб белгиланган.

Н.ХИДИРОВ,
Тошкент туманлараро маъмурий судининг судьяси

Саломатлик

“Илк бор ўзбек шифокорлари сиам эгизакларини ажратиб олишди”. Ушбу хабарни тўлқинланиб ўқидим. Тиббиёт ходимларининг касбий малакасини ривожлантириш маркази раҳбари, тиббиёт фанлари доктори, профессор Ҳабибулло Оқилов болалар хирургиясининг энг етакчи жарроҳларидан бири. Дунё жарроҳлари уюшмаси, Н.И. Пирогов номидаги жарроҳлар Ассоциацияси аъзоси ва Россия тиббий-техника академияси академигидир.

2022 йил 31 майда дунёга келган чақалоқлар сиам эгиз ақлари бўлиб, улардаги бу ноодатий ҳолат ҳомила 28 ҳафталигида аниқлангач, бўлажак она ўшдан Бишкек шахрига юборилган. 29 ҳафтада туғруқ жараёни «кесарча» усулида амалга оширилган. Дунёга келганида умумий вазни 1 кило-ю 600 грамм бўлган чақалоқларга Фотима ва Зухра деб исм қўйилган.

— Ҳабибулло ака, сиам эгизакларининг дунёга келиш сабабларини шифокор сифтида қандай изоҳлайсиз?

— Беҳисоб шукрки, бундай туғилиш жуда кам учрайди. Аномалиянинг сабаби, ҳомиладорлик пайтида она биронта касалликни бошидан ўтказиши, шамоллайди ёки бирон дори қабул қилади. Ана шуларнинг таъсири натижасида ҳомиланинг ривожланишида патология юз беради. Шунинг асоратида сиам эгизаклари дунёга келиши мумкин. Бунинг сабаби яқин қариндошларнинг турмуш қуриши, яъни генетикадир. Туғилган ака-ука ёки опсингилларни қанда бўлишининг оқибати кўнгилсиз тугайди. Бу баъзан биринчи авлодда, баъзан иккинчи ёки учинчи авлодда юзага чиқиши мумкин. Қуни кеча операция қилинган Қирғизистон фуқаролари ҳам туғилган опсингилларнинг қанда бўлишлари натижасида туғилган сиам эгизаклари.

— Сиам эгизаклари узоқ умр кўрмайди дейишади... бунга сиз нима дея оласиз?

— Йўқ, бу хато фикр. Жуда узоқ умр кўрганлари ҳам бор. Бу ўтказилган операция иккинчи операция. Академик В. Воҳидов номли Республика ихтисослаштирилган хирургия илмий-амалий тиббиёт марказида 2006 йилда қашқадарёлик 11 ойлик Ҳасан ва Хусанларни операция қилганмиз. Уларда ҳам худди шунақа, умумий қорин бўшлиғи ва ягона жигар эди. Ушанда бизда қўлимиздан келадими-йўқми, деган иккиланишлар бўлган. Шу боис тиббиёт фанлари доктори, устозимиз Феруз Гафурович Назиров билан маслаҳатлашиб Москвадан академик Готье бошчилиги-

МАЪЛУМОТ

1957 йилда Тошкент шаҳрида туғилган.

1980 йилда Ўрта Осиё Педиатрия тиббиёт институтини “аъло” баҳолар билан тамомлаган.

1989 йилда тиббиёт фанлари номзоди, 1998 йилда тиббиёт фанлари доктори илмий унвони диссертациясини муваффақиятли ҳимоя қилган. 2000 йилда профессор унвонини олган.

2000 йилда “Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш аълочилиги” нишони билан тақдирланган.

“Фидокорона хизматлар учун” орден совриндори!

Оилали, 3 фарзанди, 8 набираси бор.

мажбурликдан тез операция қилинган. 9 соатдан ортиқ давом этган операцияда уларни ажратиб олганмиз. Шунда Хусан тирик қолди. Жуда катта ҳаракатлар, барча муолажалар қилинганига қарамай, Ҳасаннинг юраги яхши бўлиб кетмади.

— Ушбу мураккаб ва муваффақиятли операция чет элларда ҳам овоза бўлди. Хорижий таклифларни қабул қилишга тайёرمىсизлар?

— Бугун Ўзбекистон тиббиёти таклифларга тайёр. Тиббиёт ривожланганининг кўрсаткичларидан биринчиси: юракда бўлаётган очик операциялар, уларнинг ҳажми, даражаси. Иккинчиси, аъзоларни кўчириб ўтказиш яъни трансплантация. Учинчиси, болаларда учрайдиган туғма нуқсонларни бартараф этиш операцияларидир. Мана шу учта кўрсаткич давлат тиббиётининг ривожланганини ва унинг қудратини кўрсатади.

Бу кўрсаткичлар бизнинг Ўзбекистонда юқори.

— Дарвоқе, улар тиббиёт фанлари доктори Бахтиёр Эргашевга мурожаат қилганларидан хабардор эдингизми?

— Албатта. Бахтиёр Бердалиевич энг, аввало, кучли жарроҳ, иккинчидан, яхши блоггер. Унинг ижтимоий тармоқларда ўз саҳифалари бор. Қирғизистонликлар уларнинг шу саҳифалари орқали ва бизнинг аввалги операцияларимизни кўриб, кейин мурожаат қилишган. Бахтиёр Бердалиевич олдимга келганларида “Домла, жигари битта экан, шунга иккиланиб турибман. Россиядан биронта шифокорни чақирамизми? Ёки уларни Россияга жўнатганимиз яхшироқми?”, дедилар. Мен эса 40 йилдан буён асосан жигар операцияси билан шуғулланаман. Россиялик шифокорларга айтсак, улар дарҳол бизга жўнатинлар, дейишди. Мен эса: “Бахтиёр, шу ерда

СИАМ ЭГИЗАКЛАРИ
УЗОҚ УМР КЎРАДИ...МИ?

бирга қиламиз, мана кўрасиз, ҳаммаси яхши бўлади!”, дедим. Бундан буён улар кеча туғилган чақалоқдай ривожланишда давом этаверишади. Иккаласида алоҳида жигар бор. Зухраҳонда ички аъзолари тўлиқ тескари жойлашган. Чунки уларда аввал жигар умумий битта бўлган, битта чап ёнбошида, иккинчиси ўнг ёнбошида ётган. Шу боис Зухраҳонда жигар чап томонда, талоқ ўнг томонда.

— Сиам эгизакларини ажратиш учун ўтказиладиган операцияларнинг энг қийини ва мураккаби ҳақида сўзлаб берсангиз.

— Аслида, бу каби операцияларнинг ҳар бири мураккаб. Лекин энг қийини ва мураккаб бўлгани бош мия билан чатишгани деб биламан. Яна энг қийин турларидан бири кўкрак

— Салкам 3 соатлик операция давомида нималарни ҳис қилдингиз?

— Бу операцияда ҳамма нарса етарли бўлгани боис ажратиш операцияси учун 2 соат-у 45 дақиқа сарфладик. Кейин 2 бригадага бўлиниб, ёпиш операциясини 2 та залда бажардик. Энг қувончли дақиқа бу жигарни пастдан найча орқали кўтариб туриб, миллиметрми миллиметр келиб келиб, найча юқорига чиққанда, яъни жигар иккига бўлинган пайт бўлди. Ана шунда: “Бўлди, жигар иккига, битта қиз иккига бўлди. Ҳамма ни табриклайман!” деганимда, барча хурсанд бўлиб чапак чалиб юборди. Жигар ўсадиган аъзо, жуда қисқа фурсатда яхши ҳолатга келади. Насиб этса, бу қизалоқлар ҳадемай ҳеч нарса кўрмагандай соғлом бўлиб кетишади.

— 29 ҳафталикда туғилгани учун иккинчиларнинг барча ички аъзолари яхши ривожланганми? Ошқозон ичак тизими, юрак қон томир, нафас олиш тизими ҳақида нималар дея оласиз?

— Ҳаммаси яхши ривожланган. Лекин Зухрада иккала буйрак гипоплазияси бор эди, яъни охиригача ривожланмаган. Шу боис операциядан кейин Фотима жуда қисқа фурсатда ўзига келди. Зухраҳонда эса бу бироз қийин кечди. Ана шунда тиббиётимизга яна бир марта қойил қолдим. Кўплаб мухтаassisлар, шунингдек, айнан нефрологлар билан маслаҳатлашиб, Зухрани Республика шошилини тиббий ёрдам илмий марказига олиб борилиб, болалар нефрология бўлимида диализ қилиниб, оғир шароитдан чиқарилди. Фотима-Зухранинг бувиси “Қизларимизнинг қони Тошкентда тўкилди, энди улар шу ернинг фарзанди. Сизларга олиб келиб тураемиз. Худо хоҳласа, катта бўлишганида Тошкентда ўқитамиз ва шифокор бўлишади. Сизларга ўхшаган шифокор бўлишини ният қилдим”, деди. Ҳаммамиз бу сўзларга “омин” деб, дуога қўл очдик.

Маъпура НАБИЕВА,
сўхбатлашди

қафаси билан ёпишиб, юракнинг умумий битта бўлганидир. Уларнинг биттасини сақлаб қолишга уринилади, иккинчиси табиийки нобуд бўлади. Бош мия билан чатишган Сиам эгизаклари бор. Агар уларнинг миясини асосий қисмлари алоҳида бўлиб, фақат қўшилган бўлса ажратиб юбориш мумкин. Лекин агар мия битта, тана иккига бўлса, уларни сақлаб бўлмайди.

Муваффақиятлилари жуда кам бўлади. Чунки жуда кўпчилигида қандайдир асоратлар бўлади, натижада биттаси вафот этади.

— Нима учун қизалоқларни 29 ҳафталикда операция қилиб туғдириб олишган?

— Қизалоқларни 7 ойлигида операция қилишдан мақсад, аслида, онанинг ҳаётини сақлаб қолиш бўлган. Болалар яшаб кетмайди деб ўйлашган. “Кесерово”дан кейин қарашса улар яшашпти, яъни нафас оляпти. Бу Аллоҳнинг мўъжизаси.



РЕКЛАМА

Ўзбекистон Телерадиокомпаниясининг “Maxsus avtokorxonа” Давлат корхонаси ҳайдовчиси Суюнов Азизбек Азамат ўғли номига 11.04.2022 йилда берилган 5176 - сонли хизмат гувоҳномаси йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

ЖАМҒАРИБ БОРИЛАДИГАН ПЕНСИЯ НЕГА КЎРИНМАЙ ҚОЛДИ?

Пенсия – фуқароларнинг пенсия ёшига етганидан сўнг меҳнатга лаёқатсизлик, боқувчисини йўқотганлик ёки узоқ муддатли касбий фаолият билан боғлиқ ҳолда таъминлаш учун қафолатланган ойлик пул тўловидир. Бугунги кунда Ўзбекистон Республикасида ёшга доир нафақа эркакларга 65, аёлларга 60 ёш, ёшга доир пенсия олиш ҳуқуқи эса эркакларга 60 ёшга тўлган ва иш стажикамида 25 йил, аёлларга 55 ёшга тўлган ва иш стажикамида 20 йил бўлганда берилади. Ўз навбатида, пенсия ва нафақа уч турга бўлинади: ёшга доир пенсия, ногиронлик пенсияси ва боқувчисини йўқотганлик пенсияси. Нафақа ҳам худди шу тарзда уч турга бўлинади.

Ҳозирга келиб, республикада пенсионерлар сони салкам 4 миллионга яқин. Ҳар йили уларнинг пенсиялари белгиланган миқдорда оширилади. Жумладан, 2023 йилнинг 1 январидан пенсия ҳисоблашда инobatга олинadиган ўртача иш ҳақи миқдори оширилди. Масалага доир саволлар юзасидан соҳа мутахассиси билан суҳбатлашдик.



Фаррух Пардаев, Пенсия жамғармаси бошқарма бошлиғи:

— Ўзбекистон Республикасида пенсия ва нафақа олувчиларни қўллаб-қувватлаш, пенсия ҳисоблашда адолат мезонларини мустақамлаш юзасидан босқичма-босқич чоралар кўриб борилмоқда. Жумладан, 2022 йил 1 майдан энг кам пенсия ва нафақа миқдорлари минимал истеъмол харажатлари миқдори 500 минг сўмга етказилди, ёки ўтган йилнинг шу даврига нисбатан қарийб 2 баробарга оширилди. Бундан ташқари, ногиронлик пенсия ва нафақаларининг энг кам миқдорлари 698 минг сўмга етказилди.

Маълумки, пенсия миқдори фуқаронинг иш стажиками ва иш ҳақига боғлиқ. Юқори миқдордаги иш ҳақидан солиқ тўлаган фуқароларга, Пенсия жамғармасига қўшган ҳиссасига муносив пенсияларни ҳисоблаш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Президентининг ПФ-60-сон Фармонига асосан 2023 йил 1 январдан бошлаб пенсияларни ҳисоблаб чиқариш учун қабул қилинадиган ўртача ойлик иш ҳақининг энг юқори чегараси пенсияни ҳисоблаш базавий миқдорининг ўн баробаридан ўн икки баробарига оширилиши белгиланган.

Бунда пенсия тайинлашда ҳисобга олинган ўртача ойлик иш ҳақи миқдори 3 млн. 240 минг сўмдан юқори бўлган пенсионерларнинг пенсиялари қайта ҳисоб-китоб қилиб чиқилади. Мисол учун, 30 йил иш стажиками ва 3 900 000 сўм ўртача ойлик иш ҳақи олган эркак кишига 2022 йилда 1 944 000 сўм ёшга доир пенсия тайинланган.

Пенсия ҳисоби: ўртача ойлик иш ҳақи миқдори пенсия ҳисоблаш базавий миқдори (324 000 сўм)нинг 10 баравари (3 240 000 сўм)дан юқори бўлганлиги сабабли, пенсия ҳисоблаш учун 3 240 000 сўм инobatга олинган;

Пенсиянинг таянч миқдори – 1 782 000 сўм (пенсияни ҳисоб-китоб қилиш учун инobatга олинган ўртача ойлик иш ҳақи – 3 240 000 сўмнинг 55 фоизи);

Ортиқча иш стажиками учун устама – 162 000 сўм (эркакларга талаб этилган 25 йил стажикамидан ҳар бир ортиқча

йиллик иш стажиками учун пенсияни ҳисоб-китоб қилиш учун инobatга олинган ўртача ойлик иш ҳақининг 1 фоизи миқдоридан - 3 240 000 сўм * 5 %).

Жами пенсия миқдори 1 782 000 + 162 000 = 1 944 000 сўм.

Ушбу фуқаронинг пенсияси 2023 йил 1 январдан қайта ҳисоб-китоб қилиниб, 2 332 800 сўмни ташкил этади.

Пенсия ҳисоби: ўртача ойлик иш ҳақи миқдори пенсия ҳисоблаш базавий миқдори (324 000 сўм)нинг 12 баравари (3 888 000 сўм)дан юқори бўлганлиги сабабли, пенсия ҳисоблаш учун 3 888 000 сўм инobatга олинади;

Пенсиянинг таянч миқдори – 2 138 400 сўм (пенсияни ҳисоб-китоб қилиш учун инobatга олинган ўртача ойлик иш ҳақи - 3 888 000 сўмнинг 55 фоизи);

Ортиқча иш стажиками учун устама – 194 400 сўм (эркакларга талаб этилган 25 йил стажикамидан ҳар бир ортиқча йиллик иш стажиками учун пенсияни ҳисоб-китоб қилиш учун инobatга олинган ўртача ойлик иш ҳақининг 1 фоизи миқдоридан - 3 888 000 сўм * 5 %).

Жами пенсия миқдори 2 138 400 + 194 400 = 2 332 800 сўм. Яъни, фуқаронинг 2023 йил 1 январдан бошлаб пенсия миқдори амалдагига нисбатан 388 800 сўмга ошади. Юқоридаги Фармонга мувофиқ, бугунги кунда Молия вазирлиги ҳузуридаги бюджетдан ташқари Пенсия жамғармаси томонидан ўртача ойлик иш ҳақи миқдори 3 млн. 240 минг сўмдан юқори бўлган барча пенсионерларнинг пенсиялари қайта ҳисоб-китоб қилиниб, пенсияси ошадиган фуқароларга жорий йилнинг декабрь ойида СМС хабар юборилди. Пенсияларнинг миқдори автоматик тарзда қайта ҳисоб-китоб қилиниб, бунда пенсионерларни Пенсия жамғармасига мурожаат этиш зарурияти йўқ.

Ижтимоий тармоқларда фуқароларнинг Жамғариб бориладиган пенсия ҳисобварақларидаги маблағлари кўринмай қолгани ҳақидаги изоҳларга кўзимиз тушди. Айнан, шу масалага оид саволларга аниқлик киритиш мақсадида Ўзбекистон Республикаси акциядорлик тижорат Халқ банки ходими билан боғландик.

Алишер Хушматов, Жамғариб бориладиган пенсия таъминоти тизимини қўллаб қувватлаш департаменти директори ўринбосари:



— Бу мавзуда бизга ҳам мурожаатлар бўлди. Жамғариб бориладиган пенсия ҳисобварақларидаги маблағлар кўринмай қолганининг сабаби электрон ҳуқумат (my.gov.uz) ва Халқ банки ўртасидаги электрон маълумот алмашиши жараёнида юзага келган техник узиллиш сабабли маълумотларни олиш имкони бўлмаганлиги билан боғлиқдир. Ушбу техник узиллиш бар-тароф этилди ва маълумот алмашиши жараёни қайта йўлга қўйилди.

Шу ўринда жамғариб бориладиган пенсия таъминоти – бу фуқароларни шахсий жамғариб бориладиган пенсия ҳисобварақларидаги маблағлардан давлат пенсиясига қўшимча равишда пул маблағлари билан таъминлашга қаратилганлигини алоҳида таъкидлаш лозим.

Иш берувчиларнинг, шунингдек, меҳнат фаолиятини меҳнат шартномаси асосида амалга оширувчи фуқароларнинг жамғариб бориладиган пенсия тизимида иштирок этиши, агар қонунчиликда бошқача қоидалар назарда тутилмаган бўлса, мажбурийдир.

Мажбурий жамғариб бориладиган пенсия бадаллари миқдори ходимларнинг ва ишлаётган пенсионерларнинг иш ҳақи ва бошқа даромадлари суммаси асосида ҳисоблаб чиқарилади ҳамда ҳар йили Вазирлар Маҳкамаси томонидан навбатдаги йилга мўлжалланган Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетини шакллантириш вақтида белгиланади. Жамғариб бориладиган мажбурий пенсия бадалларининг миқдори фуқароларнинг даромад солиғига торталадиган ойлик даромадларининг 0,1 фоизини ташкил этади ва бу миқдор фуқароларнинг иш ҳақи ҳисобидан эмас, балки даромад солиғи ҳисобидан ўтказилади. Яъни, фуқаронинг даромад солиғига торталадиган иш ҳақининг 0,1 фоиз миқдори давлатга тўланадиган даромад солиғи ичидан олиниб, фуқаронинг шахсий пенсия ҳисоб варағига ўтказиб берилади, бунда фуқаро оладиган иш ҳақи камаймайди, аксинча давлат унинг номига қўшимча маблағни йиғиб боради. Фуқаролар иш ҳақи ҳисобидан шахсий жамғариб бориладиган пенсия ҳисобварақларига ихтиёрий равишда қўшимча маблағ ўтказиш ҳуқуқига ҳам эга. Бунда ихтиёрий равишда ўтказиладиган маблағ даромад солиғидан озод қилинади. Шунингдек, ҳар йили фуқароларнинг шахсий жамғариб бориладиган пенсия ҳисобварағидаги маблағларини инфляция таъсиридан ҳимоялаш мақсадида, йиғилган маблағларга инфляция даражасидан кам бўлмаган миқдорда фоизлар қўшиб берилади. Фуқароларни Жамғариб бориладиган пенсия таъминоти тизимида ҳисобга олинаётганда Халқ банки уларга умрбод қилиб белгиланадиган, доимий шахсий тартиб рақамли шахсий жамғариб бориладиган пенсия ҳисобварақалари очади. Шахсий жамғариб бориладиган пенсия ҳисоб варақларига тартиб рақами бериш фуқароларнинг паспортига ёки идентификацияловчи ID-картасига оид маълумотлар асосида амалга оширилади. Фуқаролар Жамғариб бориладиган пенсия таъминоти тизимида рўйхатга олинганлиги тўғрисидаги маълумотномани Халқ банкининг расмий xh.uz сайтидаги ЖБПТТ бўлимидан электрон шаклда олишлари мумкин. Фуқаролар-

нинг шахсий жамғариб бориладиган пенсия ҳисоб варағида жамғариб бориладиган маблағларини сақланиши ҳамда тўланишини давлат қафолатлайди.

- Фуқаролар шахсий жамғариб бориладиган пенсия ҳисобварағидаги жамғариб бориладиган маблағларини фақат кўрсатилган ҳолатлардагина олиши мумкин бўлади:

- жамғариб бориладиган пенсия тизимида иштирок этувчи фуқаролар пенсия тўловлари олувчи сифатида жамғариб бориладиган пенсия тўловларини қонунчиликка мувофиқ давлат пенсиясини олиш ҳуқуқига юзага келган тақдирда олиш ҳуқуқига эга бўладилар;

- фуқаро Ўзбекистон Республикаси ҳудудидан ташқарига доимий яшаш жойига чиқиб кетаётган бўлса, шахсий жамғариб бориладиган пенсия ҳисобварағида жамғариб бориладиган маблағлар бирийўла тўла ҳажмда тўланади;

- фуқаро вафот этган тақдирда, шахсий жамғариб бориладиган пенсия ҳисоб варағида жамғариб бориладиган маблағлар қонунчиликда белгиланган тартибда меросга ўтади ва меросхўрга бир йўла тўла ҳажмда тўланади.

Юқоридагилардан ташқари ҳолатларда жамғариб бориладиган пенсия тизими маблағларини олиш ва улардан фойдаланиш мумкин эмас. Жамғариб бориладиган пенсия таъминоти тизими иштирокчиларига шуни маълум қиламизки, Сизнинг шахсий жамғариб бориладиган пенсия ҳисобварағидаги жамғариб бориладиган маблағлар Халқ банкининг электрон маълумотлар базасида сақланади ва хавфсизлиги таъминланган.

Пенсия ҳам халқимизнинг қадриятларига қоришиб кетган. Айниқса, набиралар бувижониси, бобожониси қачон, қайси санада пенсия олишларини ҳаммадан яхши билишади. Яна улар пенсия тарқатадиган амаки ва холаларни бошқа қариндош-уруғларидан ҳам яхши танийди. “Пенсиячи амакига” ҳам “Пенсиячи холага” ҳам ҳаммадан аввал салом берадиганлар ҳам, аслида, болалар. Кексалик гаштининг бир кўриниши шубҳасиз, пенсияда. Боболар, бувилар, тўлиб-тошиб “пенсия олсам, албатта олиб берман, пенсия олай, кейин бирга борамиз, пул керакми, сабр қил, пенсиям келсин”, деган меҳрибонликларини биз ўзбеклар жуда яхши биламиз. Ёши улғайганда фарзандларнинг ардоғида ҳаёт кечириш, олган пенсиясини набиралар хурсандчилиги учун сарф қилишнинг гашти ҳам ўзгача. Бугун бобо ва бувиларнинг меҳрини ҳис қилган, сохаватида гувоҳ бўлган набиралар, йиллар ўтиб олганларидан ўн карра зиёдроқ соғғалар билан азиз инсонларини сийлашади. Энг асосийси, муносабатлар меҳр риштаси билан боғланаверади.

Миржалол
МАҲКАМОВ
тайёрлади





Саид Аҳмад, Ўзбекистон
Қаҳрамони

Хайри боғчадан ўғлини олгани кирганда тарбиячининг фиғони фалакка чиқиб турган эди.— Кеч қолдингиз-ку. Бугун дам олиш арафаси, иш вахлик тамом бўлди. Ҳамма болаларни ота-оналари олиб кетишди. Фақат сизни кутиб турган эдим. Хайри аёлга узр айтиб, ўғлини етаклаб кетаётган эди, тарбиячи уни тўхтатди. — Бирпас сабр қилинг.

Бир одам сизга совға қолдирган эди.Тарбиячи югуриб ичкарига кириб кетди-да, ҳаялламай дарров орқага қайтди. — Тўрт минг сўм пул, бир кийимлик крепдешин ва Файратга матросча кўйлак. Ғалати одам экан. Сизга топшириш учун меҳдан тилхат олди. Хайри шошиб тугунни ечди. Унинг ичида аллақанча пул ва кийимликлар бор эди. Тарбиячи унга конверт узатди. — Бу хатни ҳам ўша киши қолдирди. Хайри конвертни йиртиб, хатни олди. «Хайри, мени кечир, кўр эдим. Энди кўзим очилди. Диссертация ёқлабсан, газетада эълонни ўқиганимда ҳаяжонимни босолмай, тун билан ухламай чиқдим. Институтга борай десам юзим чидамади... Тўрт минг сўм пул ва майда-чуйда қолдирдим, кам-кўстинга яратасан. Кечир мени, оёғинга бош қўйиб, ёлвориб қолувчи, Ҳасан». Хайрининг ранги оқариб кетди. Хат тутиб турган қўллари билинар-билимас титрарди. — Нима бўлди, хатда кўнгилсиз бирон гап ёзилганми? Тарбиячи унинг билагидан ушлаб, скамейкага ўтказди. Хайри хатни гижимлаб, оёқлари остига ташлади. Унасининг маъюс кўзларига тикилиб турган Файрат киссасидан бир сиқим конфет олиб, Хайрига узатди. — Ая-чи, ая, битта киши менга анча конфет берди. Хайри ялт этиб тарбиячи аёлга қаради. У эса шошиб изоҳ бера бошлади: — Мумкин эмас, десам ҳам қулоқ солмади. Умуман, болалар олдида шунақа қилиш тўғри келмайди.Хайри Файратнинг пешонасидан силади. Тарбиячи аёл хайрон, гоҳ Хайрига, гоҳ Файратга қараб, кўзларини пирпиратарди. Хайри ўрнидан туриб, бояги нарсаларни тарбиячига узатди: — Мана шу нарсаларни эгасига қайтариб беринг. — Жуда илтимос қилган эди-да, олмаса менинг номимдан ёлвориб сўранг, деб айтган эди. — Хотинингиз сизни аллақачон унутибди, садақаларингизга муҳтож эмас экан, деб айтинг. Энди келса, Файратни унга кўрсатманг. Ўзингиз кечкурун бизни кига марҳамат қилинг. Диссертация ёқлаганимга институтдан меҳмонлар келишмоқчи. Албатта келинг. Сизни куттириб қўйганим учун кечиринг. Хайри тарбиячи билан хайрлашиб, дарвозадан чикди. У серқатнов кўчадан ўғлини кўтариб келар экан, кўз олдида Ҳасаннинг қиёфаси келди. Бир вақтлар кўзга уйқу бермаган ширин хаёллар, қалб ўртанишлари энди кўпдан унутилган. У кунлар Хайри учун энди юзини кул босган чўғдек ўз нуруни, ҳароратини йўқотган эди. Бугун Ҳасан унинг йўлида яна пайдо бўлди. Хотин юрагида сўнган ҳисларни яна қўзғатмоқчи. У

БЕГОНА

энди ўзини Хайрининг оёқларига ташламоқчи, узилган ипни яна уламоқчи. Хайри қанча уринмасин, Ҳасан унинг тасаввуридан сурбетлик қилиб нари кетмас эди. Хайри уни хотирдан қувламоқчи, баҳор манзараларига боқиб, ўзини алаҳситмоқчи бўларди. Бироқ кўзи олдида тундек ёпирилиб келган хаёллар уни енгди. «Ҳасан! Сени қанчалар севганимни билардинг. Бу севги бўйнимга боғланган оғир тош бўлди. Шу тош мени ўзи билан сув тубига тортар, фарқ бўлишимга қарамай, мана шу тошга ёпишиб олган эдим. Чунки шу тошни севардим. Эслайсанми, сен билан фақат бир йилгача тотув яшадик, холос. Кўп ичадиган, саёқ юрадиган қилиқ чиқардинг. Умр бўйи меҳнат билан кун кечирган, фронтда ҳалок бўлган бир ишчининг ягона қизи учун қолдирган уй жиҳозларини сотиб битирдинг. Бир сўз демардим. Чунки сени севардим. Қора кўзларингга термилганимда ҳамма нарсани унутиб, фақат сени ўйлардим. Сен ресторанларда маст-аласт бўлиб юрганимда уйда ёлғиз ўтириб қон-қон йиғлаганман, кўз ёшларимни сендан яширганман. Ўн йилликни тугатганимда отам мукофот пулига сотиб олиб, менга тақдим қилган олтин соатни секретарингнинг қўлида кўрганимда юрак-бағрим эзилиб кетган эди. Ахир, ўша соатнинг орқасига менинг эсим йўиб ёзилган эди. Шунда ҳам сенга бир сўз демардим. Сен билан бирга кечирган бир йиллик ҳаётимда юрагимда ўчмас қора излар қолди. Биринчи бор ҳомилаликни туйган, ой-куним яқин қолган кунлар сира-сира эсимдан чиқмайди. Қувончимга шерик бўлиш ўрнига масхаралаган эдинг. Юзимга ҳомилалик доғлари тушганда «ажина» деб айтганинг эсингми? Шунда сендан бутун вужудим билан нафратланганман. Туғилган кунимдан бошлаб онам қўлига игна олиб мен учун тиккан палакни бозорга олиб кетаётганимда: «Кўй, тегма, онамдан ёдгор» дедим. Шунда сен «уч талок!» деб чиқиб кетдинг ва ниҳоят туғруқхонада тўлғоқ азобини кечирган ва ўғлимнинг юзига боққанамда, отасиз ўғлим учун аччиқ-аччиқ йиғлаганман. Тўлғоқ азобидаги хотин учун дунёда энг яқин одам эр эканлигини билмадинг. Шунда мен иродамни қўлга олиб, қалбимдан сени сидириб ташладим. Бир йилги ҳаётимда эркин нафас олишим ҳам шу эди, чунки бўйнимдаги оғир тошдан — сендан ҳалос бўлдим. Ўз йўлимни топиб кетдим. Ярим йўлда қолиб кетган ўқишимни давом эттирдим, ўғлимни отанг йўқ деб ишонтирдим. Ўғлим билан баравар мен ҳам қайта ҳаёт бошладим. Сенсиз яшаш менга ўзлимни қайтарди. Бугун, баҳор нафаси гуркираб турган кун, яна йўлимда пайдо бўлдинг. Пул билан, бир парча латта билан кўнглимни олмоқчи, кўрган кунларимни унуттироқчи бўлдинг...» Машина сигнали Хайрининг хаёлини бўлди. Кимдир

унинг қўлидан ушлаб четга тортди. Ёнгинасида таққа тўхтаган машина кабинасида шофёр бош чайқади. Унинг кўзлари ташвишли эди. Хайри хижолатда ерга қаради... Ҳасан деразаси кўчага қаратилган уй олдида келганда қадамни секинлатди. Қўлидаги гулдастани салмоқлаб кўрди-да, ботинмасдан эшик ёнбошидаги тугмага қўл узатди. Унинг қўли титрар, юраги тез-тез урар эди. Титроқ панжалар кўнғироқ тугмасини ожизгина босди. — Хайрининг ўзи чиқса-я, — у миясига келган бу хаёлдан чўчиб, бир неча қадам орқага чекинди. Эшик очилиб, ўрта ёшлардаги



бир хотиннинг боши кўринди. У Ҳасаннинг қўлидаги гулдастани кўриб, уни ичкарига таклиф қилди. Ҳасан уйга кирди. Дид билан безатилган ёруғ уйда меҳмонлар кўп эди. Хотин кўшни уйга қараб қичқирди. — Хайрихон, меҳмонни кутиб ол! Хайри Ҳасанни кўриши билан жойида қотиб қолди. Ҳасаннинг гул тутган қўли ҳавода муаллақ қолди. Бироздан сўнг, Хайри аранг: — Нега келдингиз? — деб пичирлади. Хайри ундан жавоб тугмай, ой нури тушиб турган ровон томон юра бошлади. Меҳмонлар Ҳасаннинг аста-секин юриб Хайрининг кетидан ровонга чиқаётганини сўзсиз кузатиб қолишди. — Хайри, — Ҳасаннинг овози титради, — кечир мени, адашган, ҳаётда ўз йўлини йўқотган бадбахт эрингни кечир! Хайри индамади. Гуллаб турган ўрик шоҳлари оралаб тушиб турган ой нури унинг елкасида, оқ оралаган сочларида липлип ўйнади. — Сенга озроқ пул юборган эдим, олгандирсан... Директор билан чиқишолмай совхоздан кетдим. Ҳозир ишим яхши, катта ҳовлини сотиб, пулини синглим билан баравар бўлиб олдим. Омонат кассада ҳам унча... мунча... Хайри ўғрилиб унга қаради. Ой нури энди Ҳасаннинг юзини ёритиб турарди. «Ўзгармабди, юзига салпал ажинлар тушибди, холос, ҳали ҳам чиройли, ёқимли...» дея дилдан ўтказди Хайри. Унинг кўнглида «йилт» этиб чақнаган муҳаббат ҳислари бир нафас уни ўз оғушига олгандек бўлди. Бироқ Хайри ўзини жуда тез ўнглаб олди. Сўнган чўғни пуфлаб алангалатиш кийин эди. — Ўғлимиз учун, Хайри... — Ўғлимнинг отаси йўқ. — Хайри шундай деди-ю, томоғини бўғиб келаётган ички дардни яширолмади, кўзларидан юм-юм ёш тўкилди. — У сизни танимайди. Уни ўз фамилиямга ўтказиб олганман. Ўғлингиз, хотинингиз борлиги энди ёдингизга келдими? Қўлимдан иш келадиган бўлганда эсингизга келдими? Сизни унутиб юборганимга кўп бўлган. Энди биз бир-биримизга мутлақо бегона, нотаниш кишилармиз. — Энди пул кўпайиб қопти-да, а? Йигит бошимизни эгиб келган эдик... Хайри кескин бурилиб уйга кирди. — Ким экан у? — деди эшик очган хотин. — Бегона киши, бизникига янглишиб кириб қопти.

1956 йил.



TOSHKENT OQSHOMI

Манзилимиз:
100029, Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32

Телефонлар:
Қабулхона (71) 233-61-10
Реклама (71) 233-28-95

2007 йил 19 январда Тошкент шаҳар
Матбуот ва ахборот бошқармасида
02-001 рақами билан рўйхатга олинган

Нашр учун масъул
З.НАЗАРОВА

Топшириш вақти 00:55
Топширилди 05:00

МУАССИС:
ТОШКЕНТ ШАҲАР ҲОКИМЛИГИ

Бош муҳаррир
Севдо НИЁЗОВА

"NISO POLIGRAF" МЧЖ босмаҳонаси.
Манзил: Тошкент вилояти, Ўрта Чирчиқ тумани,
"Машъал" маҳалласи, Марказий кўчаси, 1-уй

Ҳажми — 2 босма
табоқ, офсет усулида
босилди. Адади 500
нуска қоғоз бичими А3

Газета таҳририят компьютер
марказида саҳифаланди

